

[Kristi födelse och vår](#), ML

[Den yttersta tidens frestelser](#), SB

[Per Jonsson in memoriam](#), SB

[Vi tror och lär: Om helgelsen och goda gärningar](#)

[\[Register\]](#) [\[Årgångar\]](#) [\[Föregående nr\]](#) [\[Nästa nr\]](#)

Kristi födelse och vår

Ur Martin Luthers Kyrkopostilla, predikan över Juldagens evangelium

Kristus har en ren, oskyldig och helig födelse. Människan har en oren, syndig och fördömd födelse, som David säger i Ps. 51:7: ”Se, i synd är jag född, och i synd har min moder avlat mig.” Mot denna orena födelse ges inget annat motgift och botemedel än Kristi rena födelse. Men nu kan denna Kristi födelse inte utdelas kroppsligen. Därför blir den genom Ordet utdelad andligen till varje människa, så att var och en som i sitt hjärta verkligen tror att denna födelse är given honom, inte ska ta skada av sin egen orena födelse. Det är det enda sättet för oss att bli renade från den orena och eländiga födelse som vi ärvt från Adam. Kristus har velat födas, för att vi genom honom skall födas på nytt. Och denna pånyttfödelse sker genom en sådan tro som Jakob talar om i kap. 1:18: ”Efter sitt eget beslut födde han oss till liv genom sanningens ord, för att vi skulle vara en förstling av de varelser han har skapat.”

På detta sätt tar Kristus ifrån oss vår födelse och sänker den ned i sin födelse. Därmed ger han oss sin födelse och ger oss del i den så att vi blir renade och förnyade. Varje kristen kan då glädja och berömma sig av Kristi födelse, som om han själv, liksom Kristus, vore kroppsligen född av Maria.

Detta är den stora glädjen, som ängeln talar om. Det är den stora trösten och Guds oändliga godhet, att bara människan tror på detta kan hon berömma sig av att Maria är hennes moder, Kristus hennes broder och Gud hennes Fader.

Den yttersta tidens frestelser

Predikan på 2:a sönd. i Advent 1998 i S:t Pauli församling. Text: Luk. 17:20-30

Fariséerna frågade Jesus när Guds rike skulle komma. Med Guds rike menade de ett synligt jordiskt rike, en självständig och stark stat med fred och rättvisa. De förstod inte Jesu lära om riket och ville inte förstå det just därför att de var så uppfyllda av tanken på ett synligt rike som alla kunde se och attraheras av.

Men Jesus förkunnade något helt annat. Han predikade ett nådens rike som här i tiden inte går att se: *"man kan inte se det med ögonen och säga 'Se här är det!' eller 'Där är det!' Nej, Guds rike är mitt ibland er"* (eller som det också kan översättas: *"är inom er"*). Med det menade Jesus naturligtvis inte att fariséerna var med i riket. Han ställde dem alltid utanför, så länge de förtröstade på lagen och sin gärningsrättfärdighet. Han talar här om rikets karaktär. Det är ett icke-synligt rike i hjärtats värld – ett rike som byggs upp av Ordet genom tron på evangelium och därför bara är känt av Gud som kan se in i det fördolda.

Det osynliga riket skall här i tiden vara föremål för tro och spänd förväntan. Det är som ett ännu inte öppnat julpaket. Men en dag skall papperet av. Då skall riket stråla, så att alla med sina ögon kan se verkligheten bakom det som de tidigare trott på. Detta sker när Jesus kommer åter på himmelens skyar.

Fram till dess har vi att kämpa mot olika föreställningar om ett synligt rike på jorden. De har en stark dragningskraft på oss. Vårt förnuft och köttsliga sinne vill, precis som fariséerna, gärna ha något synligt att peka på, t.ex. stor uppslutning, anseende, makt och inflytande i samhällslivet. Vi tror gärna att sådant lockar människor till riket. Men det gör det inte. Det leder i stället till gärningslära och till ett inomvärldsligt, falskt evangelium.

Det synliga rikets frestelse kommer att vara särskilt påtaglig i den allra yttersta tiden. För att vi skall stå fasta och förbli i det rätta osynliga riket, lär oss Jesus i dag att ge akt på den yttersta tidens frestelser och faror. I vår text pekar han på ett par sådana.

Den religiösa frestelsen

Om vi tror att den yttersta tiden skall vara en totalt sekulariserad, icke-religiös tid, så har vi fel. Människor kommer att vara religiösa som de alltid har varit. Det blir aldrig så som en del radikaler drömmer om, att "vetenskapen och förnuftet" till sist gör att folk inte har behov av någon religion längre. Den yttersta tiden är alls ingen tid då de flesta är ateister. Tvärtom, intresset för religiösa frågor kommer att vara stort. Människor kommer att söka efter Guds rike och många kommer ivrigt ropa: "*Se här är det!*" eller "*Där är det!*"

Men det rike som man söker och erbjuder är det synliga, det som kan ses och som erbjuder påtagliga, jordiska fördelar med ökat välstånd och goda sociala och fredliga förhållanden. I detta rike kan det talas mycket och vackert om Gud, kärlek och solidaritet och vikten av att hjälpa och stödja de fattiga och utslagna.

Men att tiden är religiös betyder inte att de flesta är kristna. Vi får aldrig sätta likhetstecken mellan kristen och religiös. Kristen blir man från ovan, genom Kristus som kommer ner till oss och föder oss på nytt genom evangelium. Religiös kan däremot vem som helst vara. Det är något jordiskt och mänskligt och handlar alltid om människans gärningar och andliga strävan uppåt. På det sättet är också den allra yttersta tiden en religiös tid. Ja, många religiösa strömningar kommer finnas som erbjuder nya insikter, upplevelser och andlig utveckling.

Men Jesus lär oss att det samtidigt, ur kristen synvinkel, är en tid präglad av stort avfall från Guds Ord och den frälsning som han bjuder syndare genom tron på evangelium. Ty den Gud som den yttersta tidens religiösa människa söker är inte Bibelns Gud och det rike man far

efter är inte nådens osynliga rike, utan de mänskliga prestationernas och gärningarnas synliga rike. *"Många falska profeter kommer att träda fram, och många kommer de att vilseleda"* (Matt. 24:11), säger Jesus.

Dessa *"många"* ser vi tydligt i dag på alla håll och kanter. De dyker upp i kyrkor och på torg. De flesta av dem har några drag gemensamt som vi skall vara observanta på och lära oss känna igen.

1. De är alla överens om att Bibeln inte är Guds ord och den en gång för alla givna sanningen.
2. De är alla överens om att sanningen ytterst kommer från människans eget inre. Där inne finns kraften och godheten och där finner man Gud, menar man. Det gamla gnostiska ropet från vår tideräknings början hörs i dag starkare än någonsin: *"Sök honom... och du kommer att finna honom i dig själv!"*
3. De är alla överens om att rätt och fel är något subjektivt som växlar från tid till tid och t.o.m. från människa till människa. *"Det som är gott och rätt är det som känns riktigt för dig"*, predikar de.
4. De är alla överens om att Kristus inte är Gud i verklig mening och att hans död på korset inte var ett verkligt försoningsoffer för människans synd.

Enligt dessa den yttersta tidens profeter finns det egentligen ingen synd och inget straff och därmed inte heller behov av någon gudomlig försonare som tar bort synd och öppnar vägen till Gud och himmelen. De förkunnar alla ett annat rike än den osynliga nådens rike, med ett annat innehåll än syndernas förlåtelse för Kristi skull och med en annan ingång än omvändelse och pånyttfödelse. Med tanke på dem säger Jesus i dag till oss med stort eftertryck: *"Gå inte dit och följ inte efter dem!"* De leder oss inte till Guds rike, utan till det eviga fördärvets rike.

"Kom ihåg Lots hustru!" varnar Jesus längre fram i Luk.

17. Hon föll för frestelsen att klänga sig fast vid det synliga. Tvärtemot Guds varning vände hon sig om och blickade bort mot hemstaden Sodom med den bördiga slätten runt omkring. Det var ju något verkligt! Hon kunde inte släppa den jordiska synen. Så förlorade hon allt och blev en förstenad saltstod.

Lots hustru ställer Jesus fram för oss som ett varnande exempel. De som frestas och faller för det synliga, vare sig i världslig eller i religiös form, förlorar till sist allt, ty *"det som syns, det varar en tid. Det som inte syns, det varar i evighet"* (2 Kor. 4:18). Djävulen lockar alltid med det som syns. Men det som inte syns är evangeliets löften som här i tiden bara kan tros. Där finns riket som varar i evighet.

Den falska säkerhetens frestelse

"Så som det skedde i Noas dagar, så kommer det att gå till i Människosönens dagar... Det blir som det var på Lots tid..." Man äter, dricker, gifter sig, köper och säljer, planterar och bygger, säger Jesus. Det betyder att den yttersta tiden inte skall präglas av någon särskild oro eller undergångsstämning. Tvärtom, nästan inga kommer räkna med att det är någon fara å färde, i vart fall inte från Guds sida.

På Noas tid var man säker på att Noas varningar om en kommande katastrof inte hade någon som helst grund. Inte skulle det komma någon flod som Noa år ut och år in hade predikat om! Han och hans arkbygge var snarast föremål för skratt och visor på krogen. Men floden kom och bara åtta själar gick in i arken och blev räddade.

På liknande sätt var det på Lots tid. Det står om Lot i Sodom att han *"plågades av de laglösas utsvävande liv. Det var en pina för denne rättfärdige man... att dag efter dag behöva se och höra det onda de gjorde"* (2 Petr. 2:7 f.). När Lot gick och talade med sina döttrars blivande män om att de måste fly från Sodom för att Guds dom skulle drabba den, så står det: *"Lots mågar menade att han skämtade"* (1 Mos. 19:14). De hade inte en tanke på att följa Lot som hals över huvud ville fly bort från staden

med sin hustru och sina båda döttrar. Men domen kom, eld och svavel regnade över Sodom, och bara fyra blev räddade – varav en såg sig om.

Så varnar oss Jesus för den yttersta tidens stora säkerhet och likgiltighet inför tanken på en kommande dom. Satan vill alldeles särskilt att den falska säkerhetens ande, som han söver ner hela världen med, skall gripa omkring sig bland de troende, så att också de börjar tröttna och gäspar åt Guds Ord.

Det finns skäl att fråga: Hur är det med oss? Börjar vi, till skillnad från den rättfärdige Lot, vänja oss vid tidens andliga och moraliska förfall? Slutar vi reagera? Håller vi på att bli likgiltiga? Frestelsen och faran finns. Även vi glider lätt in i den falska säkerhetens livsmönster som bara låter livet rulla på och bestå av det synliga, av att köpa och sälja, äta och dricka, njuta och ha det bra, allt under det att Herrens dag tonar bort som något avlägset och överkligt. Men den kommer som en blix. Plötsligt och oväntat blir det avbrott i livets gilla gång och vi står alla församlade inför vår och hela världens enväldige domare.

”Skall Människosonen finna tro på jorden när han kommer?” frågade Jesus en gång (Luk. 18:8). Den frågan ställde han inte för att sprida någon slags pessimism eller uppgivenhet, utan för att väcka oss till besinning och tro. Den är ett uttryck för vår Frälsares stora kärlek till oss och hans starka längtan efter att möta oss som troende, vakande och beredda när han kommer.

Kraften att hålla ut och segra

Den sista tiden är nu. Det vi har talat om i dag är den verklighet som vi lever i. Inga nya dramatiska tecken på Kristi återkomst väntar på att uppfyllas. Hur viktigt är det då inte för varje kristen att höra och tro att den yttersta tidens särskilda frestelser och faror motsvaras av den yttersta tidens särskilda nåd och kraft från Gud över dem som vill vara honom trogna. Här gäller verkligen ordet: *”Herren är trofast. Han skall styrka och bevara er från det onda”* (2 Tess. 3:3).

Arken har ännu inte lättat och dörren är fortfarande öppen. Den heliga kristna kyrkan med Ordet och sakramenten, som befriar oss från domen och skänker oss livet som ingen död kan sluta, hon består då allt annat försvinner i lågor och katastrof. *"Helvetets portar skall inte bli henne övermäktiga"*, säger Jesus (Matt. 16:18). Hon skall vara vårt hem, vår styrka och glädje mitt i den yttersta tidens vånda. Låt oss därvid komma ihåg att hennes rätta kännetecken inte är storlek, världslig makt och prakt, utan Ordet som förkunnas rent och klart och sakramenten som utdelas enligt Kristi instiftelse. Dit skall vi gå. Allt annat skall vi fly enligt Jesu ord: *"Gå inte dit och följ inte efter dem!"*

Men vi skall heller inte glömma vår uppgift i den yttersta och allra svåraste tiden. Likt Noa och Lot skall vi outtröttligt visa syndare vägen in i riket genom vår Herre Jesus Kristus, den ende som räddar undan vredesdomen. Ty ännu säger han som skall komma på himmelens skyar: *"Tiden är fullbordad och Guds rike är nära. Omvänd er och tro evangelium"* (Mark. 1:15). Amen.

S.B.

[Lutheranen 4/1998]

Per Jonsson in memoriam

På tröskeln till Advent kallades kyrkoherden i Vår Frälsares lutherska församling, Landskrona, fil. dr Per Jonsson plötsligt hem av sin Herre. Han hade rest upp till sin hembygd Storfors i Värmland, där han var född (1928) och uppvuxen. Det blev hans sista resa.

Innevarande år kommer vi att minnas som det år då flera förkämpar för lutherska frikyrkor i vårt land fick sluta sin kamp och gå ur tiden. I förra numret skrev vi om Tom G. A. Hardt. Efter honom har också teol. dr Ingemar Furberg gått ur tiden och nu har Per Jonsson fått lägga ned sin vandringsstav.

Per Jonsson började sin prästerliga bana i Svenska kyrkan,

där han snart blev känd för sin bibel- och bekännelsestroga hållning – bland annat som medredaktör i tidningen Kyrka och Folk. Men han kom med tiden att höra till dem som fann det ohållbart och stridande mot Guds bud att tillhöra en kyrka som tolererade och försvarade falsk lära. Per Jonsson blev en av de drivande krafterna bakom bildandet av Lutherska Bekännelsekyrkan (LBK) år 1974, där han under lång tid var kyrkans ordförande. Denna kyrka kom till hans stora besvikelse att splittras i slutet av 1980-talet, främst på grund av oenighet i nattvardsläran. Per Jonsson var därvid den som starkast drev den lutherska läran om instiftelseordens och konsekrationens betydelse gentemot den wisconsinskt-filippistiskt influerade synen som allt tydligare hade kommit att präglade LBK.

Per Jonsson var rastlöst verksam för den lutherska kyrkans sak. Han gav ut en egen tidning, Lutherskt Sändebrev, vars sista nummer nyligen kom ut. Det var den 26:e årgången som då hade fullbordats. I sitt sändebrev skrev Per Jonsson inte så mycket egna artiklar. Han tog i stället som sin särskilda uppgift att ösa ur den lutherska kyrkans skattkammare genom att ta fram och översätta artiklar, stycken och böner av lutherska teologer och kyrkofäder från när och fjärran, okända eller bortglömda i Sverige. Han ägnade sig också åt att utforska den lutherska psalmskatten och arbetade oförtrutet med att göra den känd såväl genom artiklar i Lutherskt Sändebrev som genom att ge ut Luthersk Psalmbok – ett av hans skötebarn.

Per Jonsson brann för att föra ut luthersk kristendom genom att översätta och ge ut skrifter. Hans startade tidigt ett eget bokförlag i det syftet. Själv skrev han en rad böcker, bl.a. Luthersk kyrkohistoria, en bok om Uppsala möte 1593, Den evangeliska mässan, som bl.a. vittnar om hans liturgihistoriska intresse. Han doktorerade 1987 i historia på avhandlingen ”Finntorparna i Mången” – själv ättling till dessa finntorpare. ”Martin Luther i marxistisk historieskrivning” är en annan intressant vetenskaplig produkt av Pers hand.

Per Jonsson var sådan, att fanns det inte tillräckligt god

luthersk litteratur, renlärliga psalmböcker och bibelöversättningar, så satte han – som alltid med bistånd av sin trogna hustru Kjerstin – helt enkelt i gång med att ta fram dem själv. Han var alldeles för otålig för att gå och vänta på att andra skulle göra det. Risken fanns ju att det då aldrig blev av! Att på äldre dar ge sig i kast med den grannliga uppgiften att göra en nyöversättning av hela Nya testamentet (Svensk Kyrkobibel NT 97) var typiskt för Per.

Man kan ha synpunkter på en och annan rad fluten ut ur hans översättningar, men hans arbetskapacitet och nit för sann biblisk och luthersk tro kan inte ifrågasättas. Av sista numret av sändebrevet framgår att han hade fler projekt på gång: nya predikosamlingar och översättningar ur Luthers skrifter väntade på att komma ut. Han var verksam in i det sista. För Per Jonsson gällde det apostoliska ordet: *”Lever vi, så lever vi för Herren, dör vi så dör vi för Herren. Vare sig vi lever eller dör, tillhör vi Herren”* (Rom. 14:8).

Det finns en rad goda böcker och småskrifter kvar på Per Jonssons bokförlag Reformatio (Järnvägsg. 17, 261 32 Landskrona). Vi kan hedra hans minne genom att beställa, läsa och sprida dem.

S.B.

[^]